

Julija Maminskaitė-Jakutienė (1889-1952) – Švenčionių šviesuolė

Julija Maminskaitė-Jakutienė gimė 1896 m. Lygumų kaime, (Švenčionių vls. ir apsk.). Mokytoja, Vilniaus krašto lietuvių veikėja. 1917 m. baigė lietuvių pedagoginius kursus Vilniuje ir 1926 m. baigė Vilniaus lietuvių mokytojų seminariją. Julija Maminskaitė-Jakutienė buvo didelė kovotoja dėl lietuviybės. Ruošdavo vakarinius kursus, vaidinimus, mokė jaunimą lietuviškų dainų, šokių, platino spaudą, steigė Šv. Kazimiero draugijos skyrius, organizavo protestus dėl lietuvių teisių laužymo, katalykų bažnyčiose, dalyvavo delegacijose tuo reikalu pas Vilniaus vyskupą ir kt. Nuo 1929 m. priklausė Lietuvos mokslo draugijai Vilniuje, bendradarbiavo Vilniaus lietuviškoje spaudoje.

1931 m. iš Pažemiškių į Kalviškės kaimą atėjusi dirbti mokytoja Julija Maminskaitė (ištekėjo už Stepono Jakučio). Ji tapo pagrindine vakarėlių religine tematika „Karalius Herodas“, „Terčyžius“ (Šventas Terzicijus), „Cecilijos vakaralis“, patriotiniais motyvais – „Pavergtųjų Kalvarijos“ (iš spaudos draudimo laikų) ir kt. rengėja. Platesnė veikla prasidėjo su lietuviška Švenčionių „Ryto“ pradžios mokykla Jurgio Jakučio namuose. 1928 m. persikėlus mokyklai iš Bėgūnavos, į Kalviškes atvyko dirbti mokytoja Marija Paukštytė - jai įkvėpus ir prasidėjo pirmi vakaraliai. Paaugus jauniems ir valdžiai 1933m. uždarius „Ryto“ pradžios mokyklą, J. Maminskaitė vaikus mokė slapta.

Su Kalviškiais savo gyvenimą surišo Julija Maminskaitė-Jakutienė, atidavusi visą Širdies gerumą ir mokytojos talentą. Keičiantis valdžioms jinau daugelio metų triūso rezultatus – dienynus ir darbo sąsiuvinis – užkasė Stepono Jakučio kluonienoje. Aktyviai dalyvavo pastatant kryžių skirtą 1930 metų praėjusiems Vytauto Didžiojo Metams.